DUNUNA BENMAKAN KA A BEN

Adamadenna Lasabati ni a la wuriki Sariyalu ma

KALAMA DANTEELI

Bani fabadenna tomasere le ye, horoya ni telen ani jususuma di dununa do,

Bani adamaya lasabati lonbaliya ni a la gboyaμε le nanin benkanni di mɛn ka mɔɔlu lamuriti, ka kɛ sababu di fana ka mɔɔlu kunna fulen, ka alu lo hɔrɔya μinina ka alu bɔ misikinaya dɔ,

Bani adamaya lakanda ye wajibi le di, fo jamana ye ke jamana dafani le di sariya bolo ma, wole ye a kela moolu te muriti ka don jede makadan waa la.

Bani jamanalu la tɛɛbɛn ni alu la kaninteya ye fen ne di mɛn kakan ka sɛnbɛnteya,

Bani jamana mennu ye "ONU" dekuruba kono, wolu bara alu kan di ko alu di adamaden nakadan, ka a lawuriki ka ban ka cε ni muno lakana ko bεε do,

Bani alu bara alu kan di fana, ko alu di adamaya lafasa, ka adamaden la hɔrɔya dafa sila bεε kan,

Bani, bεε benni miriya kelen ma, ka a lo adamaya lasabati ma, wo ye wajibi le di beε με, walako miriya wo ye se lataamala sila beε kan, "ONU" gbaraba bara a kandi: ko adamaden lakanda sariya μin bara ke dununa beε ye wajibi di, sa beε ye a to i hankili la, ka i tesidi, ka moolu karan a la, ka alu jodon a la, ka a latinma jamanala te.

Sariya 1

Adamadennu bεε sodonna kakan, horoya do, fabadenna do ani sariya ta fan do. Hankili ni sonomε ye alu bεε ma, a kakan wo do alu ye bakelenna sila lataaman alu noon tε.

Sariya 2 nan

Moo kelen kelenna bεε ni adamaden lakadan sariya kakan, i keda moo suusu di, i sii tε mafεnε nna, i fadikolo tε mafεnεnna, i kan tε mafεnεnna, i la dina tε mafεnεnna, i la jamana mara hankili tε mafεnεnna, i sodondiya tε mafεnεnna.

Ani fana jamanalu suuya te danbola ka a ben sariya wolu ma, alu mara hankili keda a suusu di, alu ma ke jamanalu horoyani di, alu keda mara suusu kono.

Sariya 3 nan

Adamaden kelen kelenna bεε nii kakan ka lakanda, ka a la hɔrɔya lakanda, ka a kun nakanda.

Sariva 4 nan

si makan ka kε jon di, ka ke bolokono moo di, in nanci jonsan sila bεε bara laton.

Sariya 5 nan

Jankankata suusu ma kan ka sii mɔɔ la min di se fε siila a la adamadenna la, ka a kunnajii.

Sariva 6 nar

Adamaden kelen kelenna bεε la mɔɔya ka kan ka lɔn a με sariya kunda bεε la, a kεda fanfan di.

Sariya 7 nan

Moo bεε ka kan sariya na kodo, a ka kan fanan bεε ye mabεn na kelen ma sariya bolo. Moo makan ka lafisaya moo di ka bεn sariya nin lataamanna ma.

Sariva 8 nan

Moo bεε di se i makasila i la jamana sariya bonnu la ni bila kεda i la topɛli sila ma, ni wo tε sariya sila ma.

Sariya 9 nan

Moo si tε se minala ten, ka a don kaso la hamantε ka gbεn a la jamana kono ni kun tε a la.

Sariya 10 nan

A wajibiyani, adamaden na ko ye kε ko hakika di, ka a lankεnεmaya kitibon na telen kɔnɔma, ka a jo ni a jalaki danfaranbɔ.

Sariya 11 nan

Moo moo na a midada sika la sariya bolo ma, a ka kan ne ka jate folo ko a son tε a do, han kiti ye a jalaki lankεnεmaya.

Мээ mээ na a midada sariya kodo bolo ma, sariya kuda sila ma kan ka lo a ma. Ani fana a la midali fanka ma kan ka tanbi sariya kodo jate la.

Sariya 12 nan

Mɔɔ ma kan ka a bila a mɔɔ pɔɔ la kolu dɔ ten; ka bɔ a la denbaya kolu ma, a la gbundu sɛbɛlu, ka wa sii a la lukɔnɔ kolu la. A ma kan ka a dantipɛn, a ma kan ka a suma gboya. Sariya ka kan ka bɛɛ lakanda ko suu wolu ma.

Sariya 13 nan

Taa ni seyi dahani bεε ye jamana kono. Jamana yoro yoro fana ka i diya, i dise i siila yen.

Mɔɔ kεε di se ka bɔ jamana kɔnɔ, a kɛda a fabada di, a kɛda jamana gbɛdɛ di, ka ban ka a kɔsɛyi.

Sariya 14 nan

Dannatanbikolu kɔdɔ, bɛɛ di se i kun karifadiya pinina jamana gbɛdɛ dɔ, i don ma kan ka jɛn a la.

Ni sariya lənin t ϵ məə ma, məə m ϵ n na a la jamana sariya tip ϵ nna ka a bori.

Sariya 15 nan

Moo bεε ka kan ka kε jamana do jamanaden di.

Moo si tε se ha jɛn a la jamana denna la, i don di se fanan jamana gbεdε denna sodonna.

Sariya 16 nar

Ni alu sii seda a ma, kamarennu ni den musolu di se fudula μοοπ ma, siμοογα τε a do, dina ko τε a do. Alu bεε kakan sariya μα kodo ko bεε do, fudu bolo ma.

Fudu tε sidi alu tε fo alu fila bεε ba bεn a ma.

Denbaya le ye jama tɛfɛden di. Wo dɔ, a kakan ka lakanda jamana bolo.

Sariva 17 nan

Mɔɔ mɔɔ, a kεda a kelen na, a kεda jama dɔ, a di se ka a ta sɔdɔn.

Moo si bolo fen ma kan ka mina a la fanka bolo ma.

Sariya 18 nan

Hankili lamiri, sonomε lamiri ani dina lawasanin bεε ye. I di se ka i diyananta ta dinalu do, ka a silalu lataama.

Sariya 19 nan

A lawasanin bεε ye ka a miriya jida, foli do, sebeli do, ka hankili pinin fan bεε, sila bεε fε. Ko si ma kan ka ke moo la wo si do.

Sariya 20 nan

A lawasani bεε ye ba pɔɔn nadεε, kuna dɔ, kεwεli dɔ mɛn ni janfa sila tε kelen di.

Moo tε se karabala ka ladon dεε do, dεε min man di a pε.

Sariya 21 nan

Jamanaden bɛɛ di se kɛla jamana kantii di, a yɛdɛkani walal a la mɔɔ suwandini.

Jamanaden bεε kakan jamana baarakundalu dɔ bolo kelen ma.

Jamana kantiilu fanka siini jamana den na lannaya le ma; jamanadennu ye alu sawo yidala wote ni wote le, ka ala lannaya moolu suwandi telen ni sariya do.

Sariya 22 nan

Jamana bεε kakan ka jamanadennu lakanda na kelen ma. Sodon sila fε, dariya sila fε, lonni sila fε, lakandali wo ye bola jamana boloko le do ani a ye min sodonna ani jamana gbεdεlu la baaranooya do.

Sariya 23 nan

Bεε kakan ka baara sodon, ka baara kε sonoya do, baara men duman i με; bεε kakan ka latanka baaratanpa ma jamana kono.

Baara mɛnnu jate kakan, wolu kakan ka sara na kelen ne ma a kɛbaalu ye.

Baara kakan ka sara sodon, sara men di baarala ni a la denbaya balo hali a ma dese.

Baaralalu la pɔɔn nakafo dahani alu ye, alu la munanfan makadan sila fε.

Sariya 24 nan

Νοοποπηί ni manatε wajibiyani baarala bεε ye, mɛn ni sara tεε tε kelen di.

Sariya 25 nan

Se wajibiyani bεε ye, se mɛn di ani a la denbaya daha, ka alu kisi kɔnkɔn ma, ka alu dafiyabɔ, ka lau jiya, ka alu dandan ani ka alu musakalu na. Ni jankaro ni baaratanna ani misikinaya latεε suusu seda i ma, i kakan ka makadan.

Denbatii ni a den kakan ka madɛmɛn; den sɔdɔnda fudu dɔ, a ma sɔdɔn fudu dɔ, a bɛɛ kakan.

Sariya 26 nan

Kakan wajibiyani bεε ye, a don ma kan ka sara katere karan saara fɔlɔ ni a filanan ma. Karan saara fɔlɔ ye wajibi le di bεε ye. Baara makaran ka kan ka aalawanka. Bεε ka kan ka karan saara naaninan masɔdɔn tεε sidi bolo le ma.

Karan ka kan ka moo llawanka, ha a la mooya lasabati, ka a la horoya lawasa. A kakan ka ke sababu di ka μοοη nagboyaμe boloka, ka hina ni teriμooya ladon dunuμa do, siyalu te, dinalu te, ka "ONU" deekuruba mademen ben nadonna dunuμa kono.

A dahani denbatiilu ye ka alu den bila karan na, karan men duman alu ye.

Sariya 27 nan

A wajibiyani bεε ye ka tεrε i la jamana lɔnniko bεε dɔ han ka a tɔnɔ sɔdɔn.

Bεε la baara tono kakan ka lakanda, a kεda sεbε di, a kεda lonni suusu di.

Sariya 28 nar

A dahani jamana bεε ye ka bo sila di, sila mɛn di sariya ɲinnu lakanda ka kε kunnafulen di adamadennu ma.

Sariya 29 nan

Bolo kəyinin kelen t ϵ b ϵ r ϵ ta, wo də, b ϵ \epsilon kakan ka kolo i la jama.

Jamana dafani dɔ, εbεε kakan ka to sariya le kɔ walako i kana bila dolu tɔnε dɔ.

Sariya pinnu kakan ka lataaman "ONU" deekuruba la miriya le kan. A makan ka llataaman miriya gbede kan.

Sariya 30 nan

Dalilu si tɛ mɔɔ bolo, a tɛ jamana bolo, ka bɔ sila di, sila mɛn di sariyaba pinnu tipɛn.